

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 21.11.2006
KOM(2006) 635 lõplik

KOMISJONI ARUANNE

AASTAARUANNE ÜHTEKUULUVUSFONDI TEGEVUSE KOHTA (2005)

{SEC(2006)1366}

SISUKORD

1.	Eelarve täitmine	3
2.	Majanduskeskkond ja tingimuste seadmine.....	7
3.	Kooskõlastamine transpordi- ja keskkonnapoliitikaga	8
3.1.	Transport	8
3.2.	Keskkond	9
4.	Kontroll	9
5.	Eeskirjade eiramine ja abi peatamine.....	10
6.	Hindamine	11
7.	Teave ja avalikustamine	12

AASTAARUANNE ÜHTEKUULUVUSFONDI TEGEVUSE KOHTA (2005)

Käesolev aruanne esitatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1164/1994 (millega asutatakse Ühtekuuluvusfond) artikli 14 lõikega 1. Selles vaadeldakse Ühtekuuluvusfondi tegevust aastal 2005.

1. EELARVE TÄITMINE

Ühtekuuluvusfondi käsutuses oli 2005. aastal vahendeid 5 131 932 989 euro väärtuses (jooksevhindades) kolmeteistkümne abisaava liikmesriigi jaoks. Mainitud summad sisaldavad ka tehnilise abi eraldisi (8 100 000 eurot). Tuleb märkida, et Ühtekuuluvusfondist toetatakse 13 liikmesriiki ning et majanduskasvu tagajärjel ei ole Iirimaa alates 1. jaanuarist 2004 enam abikõlblik.

Kulukohustuste assigneeringud kasutati ära peaaegu täies mahus (99,99%) ja midagi ei kantud üle 2006. aastasse.

Tabel 1. Kulukohustuste täitmine aastal 2005 (eurodes)

Kulukohustuste assigneeringud	Algsumma	Täiendus teistelt eelarveridadelt	Lõppsumma	Täitmine	Tühistatud	Üle kantud aastasse 2006
2005. aasta eelarve	5 131 932 989	0	5 131 932 989	5 131 394 095	0	0
Aastast 2004 üle kantud assigneeringud	2 084 326	0	2 084 326	2 084 326	0	0
Uuesti kasutusele võetud assigneeringud	0	0	0	0	0	0
Tagasimaksed	0	0	0	0	0	0
Kokku	5 134 017 315	0	5 134 017 315	5 133 478 421	0	0

Tabel 2. Maksekohustuste täitmine aastal 2005 (eurodes)

Maksete assigneeringud	Algsumma	Muudatused	Lõppsumma	Täitmine	Tühistatud	Üle kantud aastasse 2006
2005. aasta eelarve	3 005 500 000	- 905 667 578	2 099 832 422	2 095 501 859	4 330 562	0
Aastast 2004 üle kantud assigneeringud	133 138 854	0	133 138 854	133 138 854	0	0
Uuesti	7 413 307	0	7 413 307	7 352 531	0	60 775

kasutusele võetud assigneeringud						
Tagasimaksed	0	0	0	0	0	0
Kokku	3 146 052 161	- 905 667 578	2 240 384 583	2 235 993 244	4 330 562	60 775

Maksekohustuste suhteliselt aeglase täitmise tõttu aasta esimesel üheksal kuul, kanti 905,6 miljonit eurot maksete assigneeringuid Ühtekuuluvusfondist üle Euroopa Regionaalarengu Fondi, mis oli osa koondümberepaigutusest teistesse struktuurifondidesse. See ülekanne tähendas, et 2005. aastal täideti maksete assigneeringutest umbes 99,8%.

Assigneeringute eelarve täitmine 2005. aastal liikmesriikide lõikes

Tabel 3. Kulukohustuste assigneeringud 2005 (eurodes)

Liikmesriik	Keskfond		Transport		Tehniline abi	Kokku	
	Abi	% keskk	Abi	% transp	Abi	Abi	% LR kokku
España	852 915 773	47,2	955 633 794	52,8	-	1 808 549 567	35,2
Ellada	108 808 087	25,3	321 689 418	74,7	-	430 497 505	8,5
Portugal	289 926 872	59,2	199 774 911	40,8	-	489 701 783	9,5
Kypros	13 122 653	86,9	1 976 824	13,1	-	15 099 477	0,3
Ceska Republika	125 984 675	49,1	130 826 766	50,9	-	256 811 441	5,0
Eesti	33 779 915	38,5	53 970 504	61,5	-	87 750 419	1,8
Magyarország	157 491 180	50,7	153 050 527	49,3	-	310 541 707	6,0
Latvija	78 180 693	50,6	76 219 129	49,4	-	154 399 822	3,0
Lietuva	117 185 363	68,3	54 376 851	31,7	-	171 562 214	3,3
Malta	0	0	5 347 620	100	-	5 347 620	0,1
Polska	673 535 292	57,8	491 996 252	42,2	-	1 165 531 544	22,7
Slovensko	79 538 582	51,0	76 448 510	49,0	-	155 987 092	3,0
Slovenija	47 140 815	90,9	4 694 914	9,1	-	51 835 729	1,0
Tehniline abi	0	0	0	0	29 862 501	29 862 501	0,6
Kokku	2 577 609 900	50,2	2 526 006 020	49,8	29 862 501	5 133 478 421	100 %

Tabel 4. Maksete assigneeringud 2005 (eurodes)

Uute liikmesriikide puhul kajastavad esitatud arvud ainult neid projekte, mis on heaks kiidetud alates 1. maist 2004; arvesse pole võetud ühinemiseelse struktuuripoliitika rahastamisvahendist (ISPA) toetatud projekte. Tabelis 5 on näidatud 2005. aastal tehtud väljamaksed ISPA projektidele, mis kiideti heaks enne ühinemist 2004. aastal.

Liikmesriik	Keskkond		Transport		Tehniline abi	Kokku	
	Abi	% keskk	Abi	% transp	Abi	Abi	%
España	654 401 989	47,2	732 303 612	52,8	-	1 386 705 601	62,0
Ellada	156 508 198	49,9	157 306 438	50,1	-	313 814 636	14,0
Ireland	12 004 179	73,2	4 391 663	26,8	-	16 395 842	0,7
Portugal	124 050 708	45,1	150 776 339	54,9	-	274 827 047	12,3
Kypros	0	0	5 058 456	100	-	5 058 456	0,3
Ceska Republika	0	0	15 326 716	100	-	15 326 716	0,7
Eesti	2 543 159	66,8	1 264 006	33,2	-	3 807 166	0,2
Magyarország	3 190 375	4,0	74 988 467	96,0	-	78 178 843	3,5
Latvija	0	0	20 441 701	100	-	20 441 701	0,9
Lietuva	0	0	48 866 247	100	-	48 866 247	2,2
Malta	0	0	0	0	-	0	0
Polska	0	0	17 411 326	100	-	17 411 326	0,8
Slovensko	2 664 822	61,3	40 784 213	38,7	-	43 449 035	1,9
Slovenija	0	0	8 542 556	100	-	8 542 556	0,4
Tehniline abi	0	0	0	0	3 168 067	3 168 067	0,1
Kokku	955 363 431	42,8	1 277 461 745	57,2	3 168 067	2 235 993 244	100 %

Neljandat aastat järjest kalduti maksetes eelistama transpordisektori projekte, ehkki jaotus transpordi ja keskkonna vahel erineb liikmesriigiti märkimisväärselt.

Tabel 5. Uued liikmesriigid - varasemate ISPA projektidega seotud väljamaksed 2005. aastal (välja arvatud tehniline abi)

Liikmesriik	Keskkond		Transport		Kokku	
	Abi	% keskk	Abi	% transport	Abi	%
Ceska Republika	37.842.669,97	64,2%	21.083.316,98	35,8%	58.925.986,95	11,4%
Eesti	16.146.155,41	56,6%	12.363.826,57	43,4%	28.509.981,98	5,5%
Magyarország	28.224.506,00	39,8%	42.706.981,30	60,2%	70.931.487,30	13,7%
Latvija	24.905.962,19	41,6%	34.943.875,20	58,4%	59.849.837,39	11,5%
Lietuva	12.859.292,90	38,6%	20.464.144,41	61,4%	33.323.437,31	6,4%
Polska	85.207.452,51	40,3%	26.464.614,43	59,7%	211.672.066,94	40,8%
Slovensko	20.033.296,36	43,4%	26.147.266,92	56,6%	46.180.563,28	8,9%
Slovenija	1.009.431,70	11,0%	8.137.626,12	89,0%	9.147.057,82	1,8%
Kokku	226.228.767,04	41,9%	292.311.651,93	58,1%	518.540.418,97	100,0%

Tabel 6. Ajavahemikul 1993–1999 käivitatud projektidega seotud kulukohustuste täitmine 2005. aastal (eurodes)

Liikmesriik	Maksmisele kuuluv summa perioodi alguses	Tühistatud	Maksed	Maksmisele kuuluv summa perioodi lõpul
España	305 739 244	30 456 151	70 983 944	204 299 149
Ellada	171 283 818	59 732 167	29 386 156	82 165 494
Ireland	33 705 504		4 067 959	29 637 545
Portugal	31 638 853		2 124 257	29 514 596
Kokku	542 367 419	90 188 318	106 562 316	345 616 784

NB: Perioodi alguses maksmisele kuuluvad summad 2005. aastal ei vasta 2004. aasta aruandes esitatud lõppsummadele, kuna 2004. aasta tabelis olid vead.

Ühtekuuluvusfondi kulukohustused kaetakse liigendatud assigneeringutest. Teisisõnu, maksed järgnevad algsetele kulukohustustele. Kui kõik projektid rakendatakse vastavalt otsustele, siis on väljamaksmisele kuuluv summa automaatselt olemas, sest otsuse kuupäeva ja viimase makse tegemise vahele jääb piisavalt aega (tavaliselt 4–5 aastat).

Et vältida liigset viivitust kulukohustuste ja maksete vahel, vähendati jätkuvalt väljamaksmata assigneeringuid, mis on seotud 2000. aastal käivitatud projektidega. Aasta jooksul maksti välja või tühistati 36,2% aasta alguse seisuga väljamaksmata assigneeringutest. 2005. aasta lõpuks oli väljamaksmata assigneeringute osakaal vähenenud 6,7%-ni Ühtekuuluvusfondi aastaelarvest (võrreldes umbes 50%-ga 2002. aasta lõpus ja 39%-ga 2003. aasta lõpus). Töö väljamaksmata assigneeringute vähendamise nimel jätkub ka 2006. aastal, koostöös projektide rakendamise ja sellega seotud maksenõuete eest vastutavate riiklike asutustega.

2005. aastal iga liikmesriigi kohta vastuvõetud projektide üksikasjad on esitatud käesoleva aruande lisas.

2. MAJANDUSKESKKOND JA TINGIMUSTE SEADMINE

Ühtekuuluvusfondi asutamist käsitlevas nõukogu määruses¹ sätestatakse fondi kasutamiseks makromajanduslikud tingimused. On sätestatud, et: „fond ei rahasta ühtegi uut projekti või, kui on tegemist mahuka projektiga, projekti uut etappi, kui nõukogu leiab kvalifitseeritud häälteenamusega ja komisjoni soovitusel, et liikmesriik ei ole rakendanud [oma stabiilsus- või lähenemisprogrammi] ellu viisil, mis võimaldab vältida ülemäärast puudujääki.“ See näitab Ühtekuuluvusfondi osa riiklikul tasandil eelarvetoetuse vahendina, mis aitab kaasa liikmesriikide makromajanduslikule arengule.

2005. aastal ei teinud nõukogu ühtegi otsust abisaavate riikide toetuse peatamiseks fondist. Kuue hiljutiliitunud liikmesriigi (Tšehhi Vabariigi, Küprose, Malta, Ungari, Poola ja Slovakkia) kohta kinnitati, et neil esines 2004. aastal ülemäärane eelarvepuudujääk. Pärast komisjoni 2004. aasta detsembri järeldust, et kõik asjaomased liikmesriigid, välja arvatud Ungari, olid nõukogu soovitusel võtnud tõhusaid meetmeid, ei peetud 2005. aastal edasisi eelarvemuutusega seotud meetmeid vajalikuks. Küpros suutis oma ülemäärast eelarvepuudujääki 2005. aastaks korrigeerida, teiste riikide (välja arvatud Poola) lähenemisprogrammid on aga kooskõlas nõukogu soovitustega ning ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tähtaegadeks on Maltal 2006, Slovakkial 2007 ja Tšehhi Vabariigil 2008. Poola lähenemisprogrammi 2005. aasta ajakohastatud versioonis tehakse ettepanek alandada valitsuse üldist eelarvepuudujääki aastaks 2009 alla 3%, kuigi nõukogu 2004. aasta juuli soovitusel antud tähtaeg eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks on 2007. aasta. Nõukogu arvamus kohaselt ei anna see 2007. aastaks piisavat tulemust ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimisel ning komisjon kavatab nõuda edasisi samme ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses, nagu on nõutud stabiilsuse ja kasvu paktis.

Kolm Ühtekuuluvusfondist toetusi saavat liikmesriiki (Kreeka, Ungari ja Portugal) tegid 2005. aastal täiendavaid samme ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses.

Portugali jaoks algas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus uuesti pärast seda, kui 2004. aastal tühistati eelmine, 2002. aastal alustatud menetlus. Pärast 2,9%-list eelarvepuudujääki 2004. aastal algatas nõukogu uuesti eelarvepuudujäägi menetluse vastukaaluks 2005. aastaks prognoositavale 6,2%-lisele puudujäägile ning soovitas olukorda parandada vähemalt 2008. aasta lõpuks. Nõukogu arvamus Portugalil 2005. aasta ajakohastatud stabiilsusprogrammi kohta märgiti, et programm on kooskõlas ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise eesmärgiga aastaks 2008.

Jaanuaris 2005 otsustas nõukogu, et Kreeka ja Ungari ei olnud võtnud tõhusaid meetmeid vastuseks nõukogu soovitustele 2004. aasta juulis. Kreeka puhul järeldas komisjon siiski 2005. aasta aprillis, et võeti tõhusaid meetmeid eelarve puudujäägi viimiseks 2006. aastal alla 3% vastusena nõukogu 2005. aasta veebruari teatele.

¹ Põhineb nõukogu määruse (EÜ) nr 1164/94 artiklil 6, nagu see on komisjoni esitatud kodifitseeritud versioonis.

Nõukogu teatega pikendati ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tähtaega 2006. aastani ning see peegeldub Kreeka ajakohastatud stabiilsusprogrammi 2005. aasta versioonis püstitatud tähtajas olukorra parandamiseks.

Ungari jaoks andis nõukogu 2005. aasta märtsis välja uue soovitusel, milles nõuti, et riik võtaks 2005. aasta juuliks tarvitusele täiendavad eelarvelised meetmed ning korrigeeriks ülemäärast puudujääki 2008. aastaks. Juulis 2005 saatis komisjon nõukogule teatise, milles öeldi, et Ungari valitsus on 2005. aasta eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks tarvitusele võtnud tõhusaid meetmeid, kuid edasised meetmed võivad olla vajalikud ning on vaja teha olulisi ja otsustavaid kohandamisi, et 2006. aasta eelarvepuudujääk ei ületaks soovitud piiri. Oktoobris 2005 hindas komisjon uuesti Ungari eelarveseisundit ja soovitas nõukogul võtta 2005. aastal teist korda vastu otsus selle kohta, et Ungari ei ole võtnud tõhusaid meetmeid eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks. Uuel hindamisel tehti järeldus, et 2005. ja 2006. aasta eelarveeesmärgid jäävad suuresti täitmata, mis seab kahtluse alla 2008. aasta ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tähtajana. Selle olukorra alusel võttis nõukogu 2005. aasta novembris artikli 104 lõike 8 alusel vastu teise otsuse Ungari kohta. Ungari lähenemisprogrammi 2005. aasta ajakohastatud versioon esitati detsembris 2005 ning selle järgi tuleb ülemäärast eelarvepuudujääki vähendada 2008. aastaks. Nõukogu arvates kujutas see tõsist ohtu, kuna kulutuste piiramine ei põhinenud selgelt määratletud ja kvantifitseeritud meetmetel. Seetõttu palus nõukogu Ungaril lähenemisprogrammi ajakohastatud versioon läbi vaadata ja esitada see 1. septembriks 2006. Tingimuslikkuse sätete kohaldamist jätkatakse pärast 2007. aastat: Ühtekuuluvusfondi kavandatavas uues määruses järgmise programmiperioodi jaoks² selgitatakse lähemalt tingimuslikkuse klausli kohaldamist. Eelkõige otsustab nõukogu rahalise abi täieliku või osalise peatamise fondist kõnealusele liikmesriigile alates otsusele järgneva aasta 1. jaanuarist. Abi peatamist kohaldatakse uute kulukohustuste suhtes.

3. KOOSKÕLASTAMINE TRANSPORDI- JA KESKKONNAPOLIITIKAGA

3.1. Transport

Aastal 2005 oli veidi alla poole (49,8%) Ühtekuuluvusfondi kulukohustustest seotud transpordisektoriga. Sarnaselt varasemate aastatega palus komisjon liikmesriikidel eelistada esmajoones raudteega seotud projekte, et parandada transpordiliikide tasakaalu. Lisas on esitatud 2005. aastal heaks kiidetud projektid liikmesriikide lõikes.

Transpordisektoris antakse ühenduse toetust kooskõlastatult ja mitmete vahendite kaudu: Ühtekuuluvusfond, ISPA, Euroopa Regionaalarengu fond, üleeuroopaliste võrkude programmid, Euroopa Investeerimispanka laenud. Neist vahenditest tuleb rahaline abi suunatakse peamiselt üleeuroopalistele transpordivõrkudele (TEN-T).

Üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevad ühenduse suunised on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1692/96/EÜ, mida on muudetud otsusega nr 884/2004/EÜ. Otsuses määratleti 30 Euroopa huvides olevat

² Ettepanek nõukogu määruseks, millega asutatakse Ühtekuuluvusfond, artikkel 4, KOM(2004) 494 lõplik, 2004/0166(CNS).

prioriteetsed projekti, millest 14 on läbivaadatud Esseni projektid. Otsuses palutakse liikmesriikidel eelistada neid projekte.

Kooskõlas määruse (EÜ) 1164/94 (mida on muudetud määrusega 1264/1999) artikliga 3 võib Ühtekuuluvusfond anda toetust ühist huvi pakkuvatele ning liikmesriikide rahastatavatele transpordiinfrastruktuuri projektidele, mis selgitatakse välja üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate ühenduse suuniste kohaselt.

3.2. Keskkond

Aastal 2005 oli veidi üle poole (50,2%) Ühtekuuluvusfondi kulukohustustest seotud keskkonnasektoriga. Ühtekuuluvusfondilt abi saanud projektid aitasid kaasa säästva arengu, eelkõige kuuenda keskkonnaalase tegevusprogrammi prioriteetsete eesmärkide saavutamisele, eriti loodusvarade majandamise ja jäätmekäitluse osas. Samuti aitasid projektid keskkonnapoliitika globaalsete eesmärkide saavutamisele kaasa investeeringutega kliimamuutuste mõju piiramiseks. Lisas on esitatud 2005. aastal heakskiidetud projektid liikmesriikide lõikes.

2005. aastal aitas Ühtekuuluvusfond jätkuvalt kaasa keskkonnaalaste õigusaktide rakendamisele nii otsese infrastruktuuri rahastamise kui ka motivatsiooni loomise kaudu direktiivide kohaldamiseks. See hõlmab nii territoriaalse mõõtmega meetmete võtmist kindlates valdkondades, näiteks looduskaitse, tahkete jäätmete ja heitvee käitlemine, kui ka keskkonnamõju hindamist.

Uute liikmesriikide jaoks on heitvee ja tahkete jäätmete käitus olulised prioriteedid. Peamiste direktiivide tingimuste täitmiseks on nendes valdkondades (eelkõige linnaheitvee puhastamise alal) investeeringu- ja infrastruktuurivajadused enamikus riikides jätkuvalt suured; sama võib öelda ka õhukvaliteedi parandamise ja tööstussaaste vähendamise kohta. Seetõttu on keskkonnainfrastruktuuri toetamine Ühtekuuluvusfondi vahenditest uute liikmesriikide jaoks oluline.

4. KONTROLL

2005. aastal keskendus nelja liikmesriigi (Kreeka, Iirimaa, Portugali, Hispaania) auditeerimine jätkuvalt kolme liikmesriigi juhtimis- ja kontrollisüsteemide tõhusaks toimimiseks vajalike lahendamata küsimuste jälgimisele. Jätkati nende liikmesriikidega (Kreeka, Portugal ja Hispaania) keskvalitsuse tasandil kokkulepitud tegevuskavade jälgimist, et oleks võimalik teha vajalikke muudatusi.

Auditeerimine hõlmas nii juhtimis- ja kontrollisüsteemide kui tervikute vastavusteste kui ka projektikulutuste põhjalikku kontrolli, keskendudes tõhusale kontrollile juhtkonna tasandil ning riigihangete, kulude abikõlblikkuse ja teavitamisega seotud nõuete täitmisele, et teha kindlaks maksenõuete seaduslikkust ja korrektsust. Lisaks alustati 2005. aastal ametlikult suletud projektide eraldi auditeerimist, et uurida projekte lõpetavate asutuste tehtud auditit, mis eelnes audiitori hinnangule. Üks uurimine viidi läbi Hispaanias ja Portugalis transpordisektoris.

2005. aastal auditeeriti põhjalikult 20 Ühtekuuluvusfondi projekti, millest suurem osa olid Hispaanias ja Portugalis. Kreekas keskendus audit peamiselt vastavustestidele.

Juhtimis- ja kontrollisüsteemide tasandil märgiti puudusteks ebapiisav eelkontroll (juhtimise ja tegevuse kontroll) ning komisjoni määruse (EÜ) nr 1386/2002 artikli 9 kohase pistelise kontrolli ebarahuldav tase. Projektide tasandil olid peamised täheldatud puudused seotud riigihankelepingute sõlmimise menetlustega. Asjaomastel liikmesriikidel on seoses täheldatud eeskirjade eiramisega õigus esitada oma vastuväited ning seejärel otsustatakse, kas ja mil määral tuleb kohaldada võimalikke finantskorrektsioone.

Ajavahemikul 2005. aasta jaanuarist märtsini lõpetati kümnes uues liikmesriigis komisjoni määruse (EÜ) nr 1386/2002 nõuete täitmiseks loodud juhtimis- ja kontrollisüsteemide läbivaatamine, mis võimaldas komisjonil olla kindel, et süsteemid on loodud. Süsteemide auditid algasid 2005. aastal ning nende käigus kontrolliti, et kohapealsed süsteemid vastaksid kirjeldusele ja toimiksid tõhusalt. Lisaks algatati 2005. aastal eraldiseisev uurimine, mille eesmärk on kontrollida riigihankemenetluste õiget kohaldamist ning mis põhineb pärast ühinemist sõlmitud lepingute valimil.

5. EESKIRJADE EIRAMINE JA ABI PEATAMINE

2005. aastal algatas Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) viis juhtumit seoses Ühtekuuluvusfondi kohta saadud teabega. Kahe juhtumi puhul tuli korraldada välisauditid ning üks juhtum on juba lõpetatud, kuna siin ei olnud tegemist eeskirjade eiramisega. Kahe ülejäänud juhtumi uurimine on kantud üle aastasse 2006 ja need ootavad hinnangut. Ühtegi määrusega (EÜ) nr 2185/96³ seotud kontrollimist ei ole teostatud.

Vastavalt määruse (EÜ) nr 1831/94⁴ artiklile 3, milles käsitletakse eeskirjade eiramist ja valesti makstud summade sissenõudmist ning infosüsteemi loomist selles valdkonnas, teatasid kaheksa abisaavat liikmesriiki 204 eeskirjade eiramise juhust, millega oli seotud 129 250 528 euro väärtuses ühenduse toetusi. Nende juhtude kohta on olemas haldusasutuse või kohtu esialgne fakte tuvastav otsus.

On märkimisväärne, et sellistest teadetest (192) on tulnud neljast esimesest liikmesriigist, kes abi said, ning nende hulgas on ülekaalus Kreeka 152 juhuga, millega on seotud kokku 91 653 202 euro väärtuses ühenduse toetusi, millest 24 872 456 eurot tuleb veel sisse nõuda. Iirimaa asutuste edastatud juhtudega (18) oli seotud kokku 21 714 607 eurot, mis lahutati enne komisjonile lõppmakse esitamist summast maha. Seevastu 16 Portugali juhtu hõlmasid ühenduse toetust 6 205 143 euro väärtuses ning 6 Hispaania juhtu hõlmasid ühenduse toetust 8 668 985 euro väärtuses, millest vastavalt 4 131 494 eurot ja 8 378 744 eurot tuleb veel sisse nõuda.

Uutest liikmesriikidest on vaid Tšehhi Vabariik, Eesti, Ungari ja Leedu teatanud eeskirjade eiramistest, mis hõlmasid eespoolnimetatud summadest väiksemaid summasid (vastavalt 6, 2, 1 ja 3 juhtu). Peeaegu kõigil juhtudel on kõnealused summad lahutatud enne komisjonile maksenõuete esitamist.

³ EÜT L 292, 15.11.1996, lk.2.

⁴ EÜT L 191, 29.7.1994, lk.1.

Teised uued liikmesriigid on komisjonile teatanud, et eeskirjade eiramist ei ole 2005. aastal täheldatud. Siiski tuleb liikmesriikide tähelepanu juhtida sellele, et teatava arvu riiklike ja/või komisjoni auditite käigus avastatud juhtude puhul ei ole asjaomase määruse kohaselt teatist esitatud.

Enamikul teatatud juhtudel olid eiramised seotud riigihangete eeskirjade kohaldamisega ning ülejäänud juhtudel abikõlbmatute kulude esitamisega.

Määrust (EÜ) nr 1831/94 muudeti 2005. aastal määrusega (EÜ) nr 2168/2005⁵. Muudatused hõlmavad järgmisi valdkondi: eeskirjade eiramise mõiste, nagu see on sätestatud nõukogu määruse (EÜ) nr 2988/95 artikli 1 lõikes 2; pettuse kahtluse mõiste; selgitus, millal peab juhtumist teatama; mõiste „pankrot“ ning pankrotist teatamise kohustuse välja jätmine, välja arvatud juhtudel, mille puhul on tegemist pettuse kahtlusega; elektrooniline eeskirjade eiramisest teatamine; teatamise alammäära tõstmine 4 000 eurolt 10 000 euroni; eesmärkide ümbermääratlemine, rõhutades riskianalüüsi.

6. HINDAMINE

Kooskõlas 16. mai 1994. aasta läbivaadatud määruse (EÜ) nr 1164/94 artikli 13 sätetega peavad komisjon ja liikmesriigid tagama ühenduse abi tõhususe Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatavate projektide elluviimisel. Selleks kohaldatakse kontrolli- ja hindamismeetmeid jaoks, mille abil on võimalik projekte vastavalt kontrolli ja hindamise tulemustele kohandada.

Komisjon ja liikmesriigid viivad läbi, vajadusel koos Euroopa Investeerimispannaga (EIP), kõigi kaasrahastatud projektide (11 projekti 2005. aastal) eel- ja järelhindamise.

Projektide rakendamise ajal ja pärast nende lõppemist jälgivad komisjon ja liikmesriigid projektide teostumist, eesmärkidest kinnipidamist ja nende rakendamise mõju. Iga abitaotlusega koos esitatakse kulude-tulude analüüs. Analüüs peab näitama, et projektist keskpikas perspektiivis saadav sotsiaalmajanduslik kasu on võrdeline finantstoetusega. Komisjon vaatab need hinnangud läbi, lähtudes 2003. aastal avaldatud kulude-tulude analüüsi juhendist⁶, mida kasutavad nii projektide rahastajad kui ka komisjon.

Selle juhendi alusel andis komisjon liikmesriikidele 2005. aastal olulist metoodilist abi ja aitas liikmesriikidel arendada suutlikkust, eesmärgiga parandada projektide järjepidevust eelneva rahandusliku ja majandusliku analüüsi abil. Arendati välja põhjalik kulude-tulude analüüsi tarkvara, mis peale testimisjärku on nüüd täielikult kasutuskõlblik. Tarkvara eesmärk on anda kõigepealt komisjonile ja seejärel abisaavale liikmesriigile vahend, mille abil saaks teha Ühtekuuluvusfondist rahastatavate projektide kulude-tulude analüüsi.

Lisaks tuli 2005. aastal võtta olulisi järelmeetmeid 1993–2002 Ühtekuuluvusfondi poolt kaasrahastatud 200 projektist koosneva valimi suhtes, mille järelhinnang tehti

⁵ ELT L 345, 21.12.2005, lk.15.

⁶ http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docgener/guides/cost/guide02_en.pdf

2004. aastal: loodi ajutine töögrupp, et jätkata eelistuste seadmist ja käesoleva aruande soovitude ümbersõnastamist.

7. TEAVE JA AVALIKUSTAMINE

9. märtsil saatis komisjon liikmesriikidele suunisdokumendid. Nende dokumentide eesmärk on tuletada meelde teatavaid määruse 1164/94 sätteid ning kehtestada eeskirjad, et tagada usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttest kinnipidamist: 20%-lise ettemaksu maksmise kord; ettemakse tagasimakse (täielikult või osaliselt) rakendamise menetlus (M+12 reegel); määruse 1164/94 II lisa artikli C5 alusel kohaldatav menetlus (M+24 reegel); suunised Ühtekuuluvusfondi projekte hõlmavate otsuste muutmiseks; ISPAlt Ühtekuuluvusfondile ülemineku kord asjaomaste liikmesriikide jaoks.

Brüsselis peeti 20. aprillil ja 15. detsembril kaks teabekohtumist, millel osales 25 liikmesriiki. Esimesel kohtumisel tegi komisjon ettekande järelhindamise järelmeetmetest 200 Ühtekuuluvusfondi projekti kohta, mille lõpetamist arutati eelmisel kohtumisel 2004. aasta novembris. Detsembri kohtumisel vahetati häid kogemusi keskkonnamõjude hindamise kohta.

Pärast komisjoni määruse (EÜ) nr 621/2004 (teavitamise ja avalikustamise meetmete kohta) vastuvõtmist 1. aprillil avaldas peadirektoraat Info regio veebilehel teabelehe ning uuendas Ühtekuuluvusfondi veebilehte.